

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT **ARTS VISUALS**

Coordinació: QUIROZ LLOBET, DÀNAE LORENA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	ARTS VISUALS		
Codi	100883		
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA		
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària	2	OBLIGATÒRIA
	Doble titulació: Grau en Educació Primària i Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	4	OBLIGATÒRIA
	Grau en Educació Primària	2	OBLIGATÒRIA
Modalitat	Presencial		
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6		
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8	4.2
	Nombre de grups	6	5
Coordinació	QUIROZ LLOBET, DÀNAE LORENA		
Departament/s	CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ		
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Treball presencial (40%) Treball no presencial (60%)		
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.		
Idioma/es d'impartició	Català		
	En pla bilingüe es donaran 4,2 de cada 6 crèdits ECTS en llengua anglesa.		
Distribució de crèdits	6 crèdits Arts visuals		

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GONZÁLEZ LORENZO, ASCEN	ascension.gonzalez@udl.cat	13,8	
QUIROZ LLOBET, DÀNAE LORENA	danae.quiroz@udl.cat	12	
SALVATIERRA MONFORT, LAURA	laura.salvatierra@udl.cat	1,8	
SALVATIERRA MONFORT, LAURA	laura.salvatierra@udl.cat	4,2	

Informació complementària de l'assignatura

En el cas dels grups de Doble titulació: Grau en Educació Primària (R 2018) i Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport; Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (R 2018) i Grau en Educació Primària (R 2018) modalitat dual s'inclou al programa del curs alguns continguts de Didàctica de les Arts Visuals.

Es tindran en compte les mesures de suport per a l'estudiantat d'acord amb el Programa UdLxtothom.

Objectius acadèmics de l'assignatura

DOBLE TITULACIÓ CAFE i DIP: OBJECTIUS ACADEMICS DE L'ASSIGNATURA

1. Conèixer i utilitzar els fonaments específics del llenguatge visual i apreciar les seves possibilitats expressives i comunicatives.
2. Discriminar i analitzar els elements morfològics i sintàctics de les imatges i produccions artístiques, així com la seva funció discursiva i estètica.
3. Aplicar experimentalment recursos formals i tècnics del llenguatge audiovisual.
4. Reconèixer les diferents concepcions del dibuix en la creació gràfica actual, especialment en la il·lustració, el disseny gràfic, l'animació i el còmic.
5. Explorar diferents procediments, tècniques de treball i mitjans específics de producció gràfica.
6. Desplegar habilitats i recursos per desenvolupar procediments de tipus expressiu, estètic i creatiu, a la llum d'experiències personals i culturals.
7. Realitzar produccions creatives emprant el dibuix, la il·lustració, la fotografia, les imatges digitals o altres procediments artístics.
8. Contemplar la contribució de les imatges dels mitjans d'informació i comunicació a la construcció de la realitat social i cultural, de la pròpia subjectivitat i dels mons imaginaris.
9. Reconèixer els diferents modes de representació en la imatge mediàtica, especialment en relació a les convencions de gènere i a la categorització de l'alteritat.
10. Reflexionar sobre la influència mediàtica en la construcció de la identitat de les nenes i dels nens.
11. Desenvolupar capacitats analítiques i comprensives en l'anàlisi de produccions visuals.
12. Desenvolupar capacitats interpretatives i crítiques en l'anàlisi de textos o de produccions visuals.
13. Explorar alguns aspectes rellevants sobre la teoria de l'art i de l'estètica.

14. Afavorir tant el treball autònom com el col·laboratiu.
15. Redactar i exposar oralment amb claredat les pròpies idees.
16. Emprar encertadament mitjans i recursos tecnològics en els treballs de la matèria.
17. Generar reflexions sobre l'educació artística i l'educació en la cultura visual.
18. Conèixer i participar com a espectadors i espectadores en les manifestacions artístiques públiques.
19. DOBLE TITULACIÓ CAFE i DIP i modalitat dual: Conèixer i identificar a la pràctica les diferents concepcions de l'ensenyament i l'aprenentatge de les arts visuals.
20. DOBLE TITULACIÓ CAFE i DIP i modalitat dual: Indagar en el currículum escolar i els fonaments i el desenvolupament de la didàctica i la pedagogia visual.
21. DOBLE TITULACIÓ CAFE i DIP i modalitat dual: Planificar i estructurar unitats de programació aplicant estratègies d'aprenentatge i d'avaluació per als distints nivells escolars.

Competències

Bàsiques

CB1. Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi -l'Educació- que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Generals

CG1. Fomentar els valors democràtics, amb especial incidència en els de tolerància, solidaritat, de justícia i de no violència i conèixer i valorar els drets humans.

CG2. Conèixer la realitat intercultural i desenvolupar actituds de respecte, tolerància i solidaritat cap als diferents grups socials i culturals.

CG3. Conèixer el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, en particular mitjançant l'eliminació de la discriminació de la dona, sigui quina sigui la seva circumstància o condició, en qualsevol dels àmbits de la vida.

CG4. Conèixer les mesures que garanteixin i facin efectiu el dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat.

Específiques

CE7. Estimular i valorar l'esforç, la constància i la disciplina personal en els estudiants.

Transversals

CT1. Desenvolupar una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

CT3. Implementar noves tecnologies i tecnologies de la informació i la comunicació.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Alfabetisme visual. Percepció i representació.
2. Formes i procediments de la creació gràfica.
3. Introducció a la Cultura Visual i als mètodes d'interpretació artística.
4. Introducció a la teoria de l'art i de l'estètica.
5. Introducció als models formatius en educació artística.
6. Projectes educatius d'arts visuals.
7. DOBLE TITULACIÓ CAFE i DIP i modalitat dual : El currículum d'Educació Visual i Plàstica en l'Educació Primària.
8. DOBLE TITULACIÓ CAFE i DIP i modalitat dual : Disseny d'unitats de programació de Visual i Plàstica en l'Educació Primària.

9. DOBLE TITULACIÓ CAFE i DIP i modalitat dual: Les arts i la cultura visual en els Projectes de treball en l'Educació Primària.

Eixos metodològics de l'assignatura

6 crèdits ECTS, equivalents a 150 hores de treball per a l'alumnat.
60 presencials i 90 de treball autònom.

Exposicions del professorat.

Projeccions audiovisuals, lectures i debats.

Realització d'activitats creatives i interpretatives.

Posada en comú dels diferents treballs i produccions visuals.

Participació en un projecte de treball.

Disseny d'una activitat didàctica d'aplicació escolar.

Interacció amb la Plataforma Virtual espaiperformatiu i les seves xarxes.

Carpeta i quadern d'aprenentatge.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

ACTIVITATS D'APRENTATGE

Bloc	Descripció	Tasques
Introducció als models formatius en educació artística.	Revisió de l'experiència personal en educació visual i plàstica. Aproximació a diferents models formatius en educació artística.	
Alfabetisme visual. Percepció i representació.	La Percepció. Anàlisi dels elements morfològics i sintàctics del llenguatge visual. Aprenentatge de recursos formals del llenguatge audiovisual i la seva funció representativa, estètica i comunicativa. De la representació a la interpretació.	
		<ul style="list-style-type: none"> Diari reflexiu. Inici: La meua concepció de l'educació artística. Models i pràctiques

<p>Formes de la producció gràfica</p>	<p>Aprenentatge pràctic dels procediments i tècniques de producció gràfica, incidint especialment en la il·lustració, la fotografia i el disseny gràfic. Procediments i tècniques de treball d'aplicació escolar i la seva idoneïtat en els diferents nivells educatius. La narració com a forma d'aprenentatge.</p>	<p>escolars.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementació d'un projecte. • Visionat d'audiovisuals. • Interacció amb la Plataforma Virtual espaiperformatiu i les seves xarxes. • Exposició de continguts. • Pràctiques de taller individuals i en grup. Posada en comú de resultats. • Anàlisi i interpretació de produccions visuals, individuals i en grup. Posada en comú. • Lectures i comentari compartit. • Debats. • Tutorització de la carpeta. • Síntesi de l'activitat i conclusions. • Presentació final de la carpeta i el quadern d'aprenentatge.
<p>Introducció a la teoria de l'art i de l'estètica</p>	<p>Alguns aspectes rellevants sobre les arts i l'estètica a partir del S. XVIII, moment en el qual es comença a considerar l'art com a fenomen autònom, fins a l'actualitat on conflueixen un allau de mirades en la cultura visual i es qüestiona la història de l'art pel seu sexisme, racisme i etnocentrisme.</p>	
<p>Introducció a la Cultura Visual i als mètodes d'interpretació artística.</p>	<p>Anàlisi i interpretació de produccions visuals. Influència mediàtica i construcció d'identitats. Cultures Visuals infantils.</p>	
<p>Projectes educatius d'arts visuals.</p>	<p>Implementació d'un projecte educatiu d'arts visuals a partir d'una temàtica o problemàtica emergent. Construcció d'una carpeta i un quadern d'aprenentatge que aplegui les diferents produccions artístiques i, les reflexions al voltant dels aprenentatges realitzats al llarg del curs.</p>	

El pla de desenvolupament de l'assignatura és orientatiu i pot modificar-se en funció del projecte en curs, visites, activitats...

Sistema d'avaluació

AVALUACIÓ	
BLOC 1 - PRODUCCIONS INDIVIDUALS	20%
BLOC 2 - PRODUCCIONS GRUPALS	30%
BLOC 3 - DOSSIER I QUADERN D'APRENTATGE	50%

◦ DOSSIER D'APRENTATGE	30%
◦ QUADERN D'APRENTATGE	20%

AVALUACIÓ MODALITAT DUAL	
BLOC 1 - PRODUCCIONS ARTÍSTIQUES	20%
BLOC 2 - AFI	30%
BLOC 3 - DOSSIER I QUADERN D'APRENTATGE	50%
◦ DOSSIER D'APRENTATGE	30%
◦ QUADERN D'APRENTATGE	20%

Per tal de que el dossier d'aprenentatge faci mitjana amb la resta d'activitats, serà necessari obtenir una nota mínima de 4 en aquesta.

Per optar a la recuperació del dossier caldrà haver-la presentat prèviament en la data d'entrega. La nota màxima que es podrà obtenir en aquesta serà un 5.

A les produccions artístiques es valorarà el concepte, la creativitat i la realització tècnica. Als treballs escrits, la cerca de referències adequades, la capacitat d'anàlisi, de síntesi i d'interpretació, i, en general, la comprensió i la mirada crítica. En els treballs d'equip, a més a més, la bona distribució de les tasques i la col·laboració.

L'interès i la participació en el bon desenvolupament de l'assignatura podrà pujar o baixar la nota fins a 1 punt.

Es valorarà positivament l'assistència a les sessions sent obligatòria a 2/3 de les mateixes (seminaris, debats, sortides i pràctiques a l'aula).

L'avaluació alternativa consistirà en la realització de les mateixes activitats programades - de forma individual-, una carpeta i quadern d'aprenentatge i dues o més tutories d'acompanyament i supervisió de tasques. Les dates d'entrega seran les mateixes que en l'avaluació contínua.

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

- Acaso, Maria [2009]. La educación artística no son manualidades: nuevas prácticas en la enseñanza de las artes y la cultura visual. Madrid: Los Libros de la Catarata.
- Greene, Maxine [2005]. Liberar la imaginación. Ensayos sobre educación, arte y cambio social. Barcelona, Graó, Micro–macro referencias, 2005.
- Eisner, Elliot W. [1972]. Educar la visión artística. Barcelona: Paidós, 1995. [37.03 Eis]
- Eisner, Elliot W. [2002]. Ocho importantes condiciones para la enseñanza y el aprendizaje en las artes visuales. Arte, Individuo y Sociedad. Anejo I 2002, 47-55.
- Freedman, Kerry [2003]. Enseñar la cultura visual. Currículum, estética y la vida social del arte. Barcelona: Octaedro, 2006.
- Hernández, Fernando [1997]. Educación y cultura visual. Morón, Sevilla: MCEP. Reedició: Barcelona: Octaedro, 2000; Barcelona: Octaedro, 2010.
- Huerta, Ricard (2019). Arte para primaria. Barcelona: Editorial UOC.
- López Fdez. Cao, Marian [2015]. Para qué el arte. Reflexiones en torno al arte y su educación en tiempos de crisis. Editorial Fundamentos, Madrid, 2015. 294 páginas. [7:37.02 Cao]
- López Fdez. Cao, Marian [2020]. El arte, esencial en la educación. El país (18-juny-2020)
https://elpais.com/opinion/2020-06-17/el-arte-esencial-en-la-educacion.html?fbclid=IwAR2PAJ-KQ6HPH3DkKImPu7Bn66BW_1kcOB8an4nWJ5FDxypSnwpqcqX8RU4
- Mayayo, Patricia (2003). Historias de mujeres, historias del arte. Cátedra
- Molet, Carme.; Quiroz, Dànae; Revilla, Alfonso [2018]. In-diferencias: mediaciones artísticas y virtuales en la formación inicial del profesorado. Observar, 2018, núm. 12, p. 53-70.
- Revilla, Alfonso; Molet, Carme; Quiroz, Dànae; Bernad, Olga (2020). Infancias mediadas: narrativas visuales en la formación del profesorado. Eari, núm 11, p. 37-53.
- Walzer, Alejandra. (2011), Visiones, Saberes y placeres. Sobre cultura visual y educación, Universitas, Madrid.

WEBS

Plataforma Virtual espaiperformatiu: <http://www.espaiperformatiu.udl.cat>

Carme Molet. Material educatiu entorn les arts i l'estètica:
<http://cv.udl.cat/cursos/100819/continguts/presentacio.htm>

Projecte

Bibliografia actualitzada de la temàtica del projecte. A determinar...

Alfabetisme visual i Producció gràfica

- Acaso, M. [2006]. El lenguaje visual. Barcelona: Paidós.
- Berger, J.; Mohr, J. [1982]. Otra manera de contar. Barcelona: Gustavo Gili, 2007.
- Català Domènech, J. M. [2008]. La forma del real. Introducció als estudis visuals. Barcelona: UOC. [7.01 Cat]
 [UOC 7.01 Cat]
- Copete Piris, Rocío (2016). Quien dibuja piensa dos veces. <https://clavoardiendo-magazine.com/periferia/rocio-copete-piris-quien-dibuja-piensa-dos-veces/?fbclid=IwAR1FW-LIGgDUCfVWD0NV4extDDUIJ4nbySs32ws5zrLXAdlge5maWVqJ6Nk>
- Godoy, M. J.; Rosales, E. [2009]. Imagen artística, imagen de consumo. Claves estéticas para un estudio del discurso mediático. Barcelona: Del Serbal.
- Gómez Molina, J. J. (coord.) [1999]. Estrategias del dibujo en el arte contemporáneo. Madrid: Cátedra.
- Jiménez, J. [2002]. Teoría del arte. Madrid: Tecnos/ Alianza.
- Joly, M. [2002]. La interpretación de la imagen. Entre memoria, estereotipo y seducción. Barcelona: Paidós, 2003 [003 Jol]
- Marzal Felici, J. [2007]. Cómo se lee una fotografía. Interpretaciones de la mirada. Madrid: Cátedra.
- Molet, Carme; Porta, Carles (1996). El Gest i el traç: valors estructurals i expressius. Mòdul de cicle superior, Primària. Museu d'Art Jaume Morera | 1996
- Molet, Carme; Porta, Carles (1996). Els Colors dels quadres : aspectes cromàtics i pictòrics. Mòdul de cicle mitjà, Primària. Museu d'Art Jaume Morera de Lleida.
- Vallvé, L. (2009). Ha de ploure cap amunt. Reflexions d'un mestre de plàstica.
- Vela, P; Herrán, M. (2019). Piezas sueltas: el juego infinito de crear.
- Wigam, M. [2006]. Pensar visualmente. Lenguaje, ideas y técnicas para el ilustrador. Barcelona: Gustavo Gili,

2007.

Wilson, B.; Hurwitz, A.; Wilson, M. [1987]. La enseñanza del dibujo a partir del arte. Barcelona: Paidós, 2004.
[74:37.02 Wil]